

Anonimizuota versija

Vertimas

C-5/22 - 1

Byla C-5/22

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2022 m. sausio 3 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Consiglio di Stato (Valstybės Taryba, Italija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2021 m. gruodžio 31 d.

Pareiškėja ir apeliantė:

Green Network SpA

Atsakovai ir kitos apeliacinio proceso šalys:

SF

YB

Autorità di Regolazione per Energia Reti e Ambiente (ARERA)

<...>

Consiglio di Stato (Valstybės Taryba),

vykdama teismines funkcijas (šeštoji kolegija)

priėmė šią

NUTARTĮ

dėl ieškinio <...>, pareikšto

Società Green Network S.p.A., <...>

prieš

SF ir YB, į bylą neįstojo;

ARERA – *Autorità di Regolazione per Energia Reti e Ambiente* <...>

prašydama pakeisti

Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia, sede di Milano (Sezione Prima) (Lombardijos regiono administracinio teismo Milano skyrius (pirmoji kolegija)) sprendimą Nr. 1608/2020 byloje tarp šalių dėl prašymo panaikinti 2019 m. birželio 20 d. ARERA (Energetikos, tinklų ir aplinkos reguliavimo institucija) nutarimą <...> „Dėl administracinės baudos skyrimo ir privalomo nurodymo taikymo už elektros energijos ir gamtinių dujų tiekimo galutiniams vartotojams sutarčių sąlygų pažeidimus“ bei anksčiau priimtus, su ginčijamu sprendimu susijusius ar jo pagrindu priimtus aktus <...>;

<...>

1 Trumpas ginčo dalyko ir reikšmingų faktinių aplinkybių aprašymas

1.1 Šiuo apeliaciniu skundu bendrovė *Green Network s.p.a.* apskundė Lombardijos regiono administracinio teismo Milano skyriaus 2020 m. sprendimą Nr. 1608 atmesti tos pačios šalies pateiktus pirminius prieštaravimus dėl 2019 m. birželio 20 d. ARERA sprendimo, kuriuo jai buvo skirta 655 000,00 EUR administracinė bauda už tai, kad ji savo klientams teikė informaciją apie sutartis, taip tariamai pažeisdama šios institucijos priimtas teisės aktų nuostatas, ir jai buvo nurodyta grąžinti iš klientų gautas „administracinių valdymo išlaidų“ sumas – iš viso 13 987 495,22 EUR.

1.2. Procesas, kuriame priimtas skundžiamas pirmosios instancijos sprendimas, buvo pradėtas remiantis pranešimu, kurį ARERA atsiuntė <...> *Sportello per il consumatore Energia e Ambiente* (Energos ir aplinkos vartotojų aptarnavimo tarnyba) ir iš kurio paaiškėjo, jog *Green Network* savo išrašytuose kvituose taikydavo vadinamąjį „5 straipsnio“ mokestį už paslaugą „Home Energy Light“, kurią vartotojai vertino kaip neaiškią. Iš vėlesnių ARERA atliktų patikrinimų paaiškėjo, kad šio mokesčio taikymas buvo susijęs ne tik su minėtu pasiūlymu: jis buvo numatytas *Green Network* bendrųjų tiekimo sąlygų 5 straipsnyje (arba, tam tikrais atvejais – 4 arba 7 straipsniuose) ir turėjo būti mokamas tiek už elektros energiją, tiek už gamtines dujas. Pagal šią nuostatą, visų pirma, „*administracinio valdymo išlaidos neįtraukiamos į tiekimo mokesčius, o Tiekėjas turi teisę iš kliento imti mokestį, neviršijantį 5 EUR [arba, pagal kitas sutartis, 10 EUR] per mėnesį už kiekvieną tiekimo tašką*“.

1.3 Atlikusi tyrimą ir galutinai išklausiusi bendrovę, <...> ARERA skyrė ieškovei minėtą sankciją už: neteisėtą mokesčio, susijusio su administracinio valdymo išlaidomis, nustatymą bendrosiose sutarties sąlygose, jo nenurodymą lyginamojoje lentelėje ir pasiūlymų paieškos sistemoje, taip pat neteisėtą jo

taikymą galutiniams klientams, pažeidžiant *Codice di condotta commerciale* (Verslo etikos kodeksas) nuostatas ir *Regolamento Trova Offerte* (Pasiūlymų paieškos reglamentas) 8 bei 11 straipsnius.. Be to, šiame sprendime ARERA pareikalavo, kad *Green Network* grąžintų elektros energijos ir gamtinių dujų vartotojams 13 987 495,22 EUR bendrą sumą.

Abu pirmosios instancijos administraciniam teismui pateikti skundai buvo atmesti.

1.4 <...> Apeliantė rėmėsi šiais apeliacinio skundo pagrindais:

- sprendimo klaidingumu, nes už tariamai neteisingą lyginamosios lentelės užpildymą ir dėl to tariamai padarytą Verslo etikos kodekso pažeidimą paskirta sankcija buvo pripažinta teisėta;
- sprendimo klaidingumu, nes už tariamą Pasiūlymų paieškos reglamento pažeidimą skirta sankcija jame buvo pripažinta teisėta;
- sprendimo klaidingumu, nes už tariamą 5 straipsnyje nustatyto mokesčio tapatumą ir dubliavimąsi su mokama energijos pardavimo kaina (EPK) ir gamtinių dujų mažmeninės prekybos kaina (DPK) skirta sankcija jame buvo pripažinta teisėta;
- sprendimo klaidingumu, nes atsižvelgiant į tariamą pažeidimų sunkumą ir veikėjo asmenybę bei veiksmus skirta sankcija jame buvo pripažinta teisėta;
- sprendimo klaidingumu, nes jame ARERA sprendimas buvo pripažintas teisėtu tiek, kiek jame buvo pripažinta pačios ARERA teisė įpareigoti *Green Network* grąžinti sumas trečiosioms šalims ir pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui (ESTT) atitinkamą prašymą priimti prejudicinį sprendimą.

ARERA <...> prašė atmesti apeliacinį skundą; ji taip pat pateikė priešpriešinį apeliacinį skundą dėl skundžiamo sprendimo I.2 punkto, grindžiamo *Legge n. 481/1995* (Įstatymas Nr. 481/1995) 2 straipsnio 12 dalies h ir l punktais, <...> **[ir kitų nacionalinės teisės nuostatų]** bei direktyvų 2009/72/EB, 2009/73/EB ir (ES) 2019/944 nuostatų pažeidimo.

<...> **[procesinės nuostatos]**

1.5 2021 m. gruodžio 30 d. negalutiniu Sprendimu Nr. 8717 ši kolegija atmetė apeliacinio skundo pagrindus, pateiktus dėl 655 000,00 EUR administracinės baudos skyrimo.

Šia nutartimi kreipiamasi į ESTT su prašymu priimti prejudicinį sprendimą, kaip nurodyta minėtame negalutiniame sprendime, dėl apeliacinio skundo penktajame pagrinde iškeltų klausimų, susijusių su ginčijamo sprendimo teisėtumu, kiek jame taip pat nurodyta grąžinti sumas, kurias klientai turėjo padengti kaip „administracinio valdymo išlaidas“, – iš viso 13 987 495,22 EUR.

2 *Prašymo priimti prejudicinį sprendimą pateikimo prielaidos*

<...> [nuoroda į Teisingumo Teismo jurisprudenciją dėl pareigos pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą]

2.2 Nagrinėjamu atveju šis klausimas visų pirma aktualus *prima facie*, nes atsakymas į prašymą tiesiogiai susijęs su įgaliojimų, įgyvendintų priimant sprendimą, kuriame nurodyta grąžinti ginčijamame akte nurodytą sumą, buvimu pagal nurodytus ES teisės aktus.

Antra, neatrodo, kad Teisingumo Teismas jau yra išaiškinęs apeliančės nurodytas nuostatas, susijusias su tokio norminio pobūdžio įgaliojimo, koks nagrinėjamas šioje byloje, priimtumu.

Trečia, neatrodo, nors to reikėtų, kad viena ar kita pozicija yra absoliučiai akivaizdi turint omenyje tiek išdo gynybos argumentų, kuriais siekiama pagrįsti ginčijamų įgaliojimų egzistavimą, bendrumą, tiek jų netipiškumą, kaip nurodo ARERA, dėl kurios sprendimo pateiktas nagrinėjamas apeliacinis skundas.

3 *ES teisės nuostatos*

3.1 Dėl reikšmingų ES teisės aktų pasakytina, kad apskritai labai svarbūs yra tie teisės aktai, kuriuose, siekiant apsaugoti vartotojus ir patobulinti bei integruoti konkurencingas elektros energijos rinkas, yra nustatytos liberalizuotų paslaugų reguliavimo institucijos užduotys ir įgaliojimai, visų pirma 2009 m. liepos 13 d. Direktyvos Nr. 2009/72/EB 37 straipsnis.

Kalbant konkrečiai, svarbi 37 straipsnio 1 dalis: tiek i punktas („*stebėti veiklos skaidrumo lygį, įskaitant didmenines kainas, ir užtikrinti, kad elektros energijos įmonės laikytųsi skaidrumo įpareigojimų*“), tiek n punktas, kuriame numatyta reguliavimo institucijos teisė „*kartu su kitomis atitinkamomis institucijomis padėti užtikrinti, kad vartotojų apsaugos priemonės, įskaitant tas, kurios nustatytos I priede, būtų veiksmingos ir taikomos*“. Minėtame I priede pripažįstama, kad vartotojai turi teisę sudaryti sutartį su tiekėju, kurioje, be kita ko, būtų numatytas „*kompensavimas ir pinigų grąžinimas tuo atveju, kai paslaugų kokybė neatitinka sutartyje nurodyto lygio, įskaitant netikslas ir vėluojančias sąskaitas*“.

Taip pat svarbi paskesnė 4 dalis, ypač tiek, kiek joje nurodyta, jog „*valstybės narės užtikrina, kad reguliavimo institucijoms būtų suteikti įgaliojimai, kuriais naudodamosi jos galėtų efektyviai ir operatyviai vykdyti 1, 3 ir 6 dalyse nurodytas pareigas. Šiuo tikslu reguliavimo institucija turi bent šiuos įgaliojimus: <...> d) pagal šią direktyvą arba bet kokią atitinkamą teisiškai privalomą reguliavimo institucijos ar Agentūros sprendimą nustatytų įpareigojimų nevykdančioms elektros energijos įmonėms skirti veiksmingas, proporcingas ir atgrasančias sankcijas arba pasiūlyti kompetentingam teismui skirti tokias sankcijas. Tai apima įgaliojimą perdavimo sistemos operatoriui skirti arba siūlyti jam skirti sankcijas, kurios sudaro iki 10 % metinės perdavimo sistemos operatoriaus apyvartos, arba vertikalios integracijos įmonei skirti arba siūlyti jai skirti sankcijas, kurios sudaro*

iki 10 % metinės vertikalios integracijos įmonės apyvartos, tuo atveju, kai jie nesilaiko atitinkamų įpareigojimų pagal šią direktyvą“.

4 Nacionalinės teisės nuostatos

4.1 Dėl nacionalinės teisės nuostatų, kuriomis įgyvendinami minėti ES teisės aktai ir kurie taikytini nagrinėjamoje byloje, turinio pažymėtina, kad ARERA taikytuose teisės aktuose daroma nuoroda į Įstatymo Nr. 481/1995 2 straipsnio 20 dalies d punkte numatytus norminio pobūdžio įgaliojimus, kaip ir tame pačiame sprendime taikant ginčijamą nurodymą sugrąžinti gautas sumas; šis punktas suformuluotas taip: „d) nurodo paslaugų teikėjui nutraukti veiksmus, kuriais pažeidžiamos naudotojų teisės, ir pagal 12 dalies g punktą įpareigoja jį sumokėti kompensaciją“.

Savo ruožtu 12 dalies g punkte nurodoma, kad ARERA atlieka tokią funkciją: „g) kontroliuoja paslaugų teikimą, turėdama įgaliojimus tikrinti, susipažinti, gauti dokumentus ir naudingą informaciją, taip pat nustatyti atvejus, kai paslaugą teikiantis subjektas automatiškai atlygina nuostolius naudotojui, jeigu tas pats subjektas nesilaiko sutarties sąlygų arba teikia paslaugą, kurios kokybės lygis yra žemesnis nei nustatyta 37 dalyje nurodytose paslaugų taisyklėse, programos sutartyje arba pagal h punktą“.

Įgyvendindama šias taisykles, ARERA, skyrusi sankciją už faktinių aplinkybių aprašyme paminėtą sutarties nuostatą, nurodė grąžinti klientams tuo pačiu pagrindu iš jų gautas sumas.

5 Šios srities principai ir ARERA įgyvendinamų norminių įgaliojimų darna

Taip apibrėžus svarbiausius nagrinėjamos bylos aspektus, reikia priminti principus, kurie galioja nurodytoms Sąjungos teisės nuostatom.

Apskritai Direktyva 2009/72 iš esmės siekiama sukurti atvirą ir konkurencingą elektros energijos vidaus rinką, kurioje vartotojai galėtų laisvai rinktis tiekėjus, o tiekėjai – laisvai tiekti savo produktus vartotojams, sudaryti vienodas sąlygas šioje rinkoje, užtikrinti energijos tiekimo saugumą ir kovoti su klimato kaita. Siekiant šių tikslų, toje pačioje direktyvoje nacionalinei reguliavimo institucijai suteikti platūs įgaliojimai elektros energijos rinkos reguliavimo ir priežiūros srityje (šiuo klausimu žr. 2020 m. birželio 11 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (penktoji kolegija) sprendimą byloje C–378/19).

Būtent dėl nagrinėjamos taisyklės buvo pažymėta, jog pagal Direktyvos 2009/72/EB 37 straipsnį nereikalaujama, kad valstybės narės būtinais suteiktų elektros energijos rinkos reguliavimo institucijai kompetenciją spręsti buitinių vartotojų ir energijos perdavimo ar skirstymo sistemos operatorių ginčus. Pagal šią direktyvą valstybės narės gali vartotojų ir elektros energijos įmonių ginčų neteisminio sprendimo kompetenciją priskirti ne reguliavimo institucijai, o kitai institucijai, jeigu ši institucija yra nepriklausoma ir vykdo šią kompetenciją nustatydamą greitais, veiksmingas, skaidrias, paprastas ir nebrangias skundų

nagrinėjimo procedūras, kurias taikant galima teisingai ir greitai išspręsti ginčus (2020 m. sausio 23 d. Teisingumo Teismo (penktoji kolegija) sprendimas byloje C-578/18).

Apeliantės teigimu, taikomi nacionaliniai teisės aktai tiek, kiek jais įteisinamas įpareigojimas gražinti sumas, kurios yra privačių sutartinių santykių objektas, prieštarauja Sąjungos teisės aktams, pagal kuriuos toks reguliavimo institucijai suteiktų įgaliojimų išplėtimas yra draudžiamas.

- 6 Taigi dėl visų pirmiau nurodytų priežasčių kolegija mano, kad dėl iškeltų klausimų reikia kreiptis į ESTT su prašymu priimti prejudicinį sprendimą, suformuluojant šiuos klausimus:

„a) Ar 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje Nr. 72/2009, visų pirma jos 37 straipsnio 1 ir 4 dalyse, kuriomis reglamentuojami reguliavimo institucijų įgaliojimai, ir jos I priede išdėstytos ES teisės nuostatos gali būti aiškinamos taip, kad jos apima ir Italijos elektros energijos rinkos reguliavimo institucijos (ARERA) įgaliojimus elektros energijos sektoriuje veikiančių bendrovių atžvilgiu, kuriais naudojantis, vadovaujantis sutarties sąlyga, už kurią sankcijas skiria ta pati ARERA, šioms bendrovėms nurodoma sugrąžinti klientams, įskaitant tuos, kuriems paslauga nebeteikiama ir kurie turi išiskolinimų, sumą, atitinkančią jų sumokėtą mokesčių administracinio valdymo išlaidoms padengti?“

b) „Ar 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2009/72/EB, ypač jos 37 straipsnio 1 ir 4 dalyse, reglamentuojančiose reguliavimo institucijų įgaliojimus, ir jos I priede, išdėstytos ES teisės nuostatos gali būti aiškinamos taip, kad jos apima kompensavimo ir grąžinimo tvarką, taikytiną elektros energijos rinkos vartotojams, jeigu rinkos operatorius nepasiekia nustatyto paslaugų kokybės lygio, įskaitant rinkos operatoriui sumokėto ir finansinio atlygio atlygį, grąžinimą, aiškiai reglamentuojamą viename pasirašytos ir priimtos sutarties punkte, kuris visiškai nepriklauso nuo pačios paslaugos kokybės, bet yra numatytas rinkos operatoriaus administracinio valdymo išlaidoms padengti?“

<...> sustabdyti bylos nagrinėjimą <...> **[procesinės nuostatos]**

Atsižvelgdama į tai, kas nurodyta pirmiau,

Consiglio di Stato (Valstybės Taryba), vykdydama teismines funkcijas (šeštoji kolegija), nepriėmusi galutinio sprendimo paveda Kanceliarijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 267 straipsnį perduoti dokumentus Europos Sąjungos Teisingumo Teismui <...>.

Nutartis priimta Romoje 2021 m. gruodžio 16 d. <...>.